

De ontwikkeling van fokkerij-indexen in Wageningen en Lelystad en de toepassing daarvan door de veeverbetering noemt Ruud Huirne, directeur van Animal Sciences Group, de belangrijkste samenwerking tussen onderzoek en veeverbetering. In de huidige tijd draait het veel om Milkgenomics, een project bedoeld om de relatie te leggen tussen genen van koeien en de melkbestanddelen. Door de jaren heen blijft in het onderwijs het aantal fokkerij- en genetici-specialisten stabiel.

Ruud Huirne: 'De markt bepaalt of we onderzoek kunnen blijven doen'

Informatie snel in de praktijk

Onderzoeks- en onderwijscentra maakten van Wageningen tientallen jaren geleden al een duidelijk zichtbare plek op de wereldkaart. De voor veehouders bekende Animal Sciences Group (ASG) heeft hier de thuisbasis van waaruit verschillende lijnen naar praktijkcentra lopen. Sinds 2004 is Ruud Huirne actief als algemeen directeur. Voor Huirne zijn huidige functie accepteerde was hij als hoogleraar Bedrijfs-economie veelal betrokken bij onderzoeken waarin de combinatie veeveelt en economie speelde.

Vanuit het Zodiacgebouw in Wageningen schetst hij de opbouw van ASG in vier onderdelen: het departement voor dierwetenschappen, en de divisies veehouderij, infectieziekten en producten. Bij de divisie producten wordt bijvoorbeeld het MKZ-vaccin en Tuberculine, dat runder-tbc kan vaststellen, gemaakt. Als sterk punt van de ASG-opbouw noemt Huirne de compleetheid van het systeem. 'ASG gaat van de fundamentele kennis op moleculair niveau naar praktijkkennis op veehouderijniveau op de bedrijven.'

Hoe groot is het aandeel fokkerij binnen de opleidingen in Wageningen?

'Fokkerij valt in ons centrum samen met genetica, een heel belangrijk onderdeel van het onderwijs, aangezien genetica en de interactie met de omgeving zwaar meetellen in prestaties van dieren in de toekomst. Hieronder valt het werken aan een robuustere koe bijvoorbeeld.' 'Het belang van fokkerij en genetica spiegelt zich ook in het onderzoek. Zeker wanneer er andere eisen vanuit de maatschappij komen. Mensen willen meer gezonde voeding, zoals bijvoorbeeld melkproducten met speciale eigenschappen. Genetische modificatie accepteert de consument niet, daarom kiezen wij voor het beter benutten van de natuurlijke variatie middels fokkerij. Dit betekent meer gegevens verzamelen en deze extra gegevens gebruiken voor selectiedoeleinden. Met de groeiende

schat aan informatie over het genenpakket van koeien kan de stap gezet worden van traditionele fokkerij naar moderne fokkerij zonder GMO.'

Hebben de snelle ontwikkelingen op genengebied invloed op de belangstelling voor een studie in deze richting?

'Die belangstelling is er en dat zie je voornamelijk bij de internationale instroom terug. In heel veel landen hebben ze niet de juiste expertise en faciliteiten om hierin te onderwijzen, dus komen ze aansluitend op hun studie

‘De stap zetten naar moderne fokkerij, maar wel zonder GMO’

hiernaartoe. Binnen de reguliere studenten zien we weinig veranderingen, daar is altijd een groep van tien tot vijftien studenten die kiest voor genetica.'

Met onderzoek en onderwijs op fokkerijgebied loopt Nederland voorop?

Door de onderzoeksgroepen van Roel Veerkamp, clusterleider in Lelystad, en Johan van Arendonk, hoogleraar Fokkerij en genetica, staat ASG in de wereldwijde topdrie in het onderzoek op het gebied van fokkerij en genetica. We willen een innovatieve club zijn. Dat begint bij het fundamentele onderzoek door bijvoorbeeld te kijken naar de betekenis van genen van koeien waar aanknopingspunten liggen voor verbetering. En vervolgens te zorgen dat het resultaat een aantal jaren later bij de boer op het erf beschikbaar komt. Dit kan onder meer door te zoeken naar nieuwe kenmerken van melk en deze te koppelen aan bepaalde genen.'

Wat is de belangrijkste samenwerking geweest tussen Wageningen en de veeverbetering?

'Dat lijkt mij de ontwikkeling van alle

indexen en fokwaarden, waarvoor de kern in Wageningen en Lelystad is ontstaan. Al die informatie kwam heel snel in de praktijk door samenwerking met NRS en de veeverbeteringsorganisaties. Eigenlijk is die hele keten vanaf het fundamentele onderzoek altijd optimaal geweest. Mensen in de fokkerijwereld weten elkaar te vinden.'

Is de nationale keuring van belang bij het onderhouden van een dergelijk netwerk?

'Dat kan ik eigenlijk niet zo goed inschatten. Ik ben nog nooit op zo'n keuring geweest. Ik ben een echte econoom en helemaal geen fokkerijman. Wat gebeurt er precies op die keuring?

Eenvoudig gezegd loopt een aantal dieren in de ring waarbij op basis van het exterieur de beste koe gekozen wordt.

'Ik kan me voorstellen dat zoiets extra informatie geeft over een dier en het is voor de veehouder een maat die aangeeft waar hij staat met de fokkerij. Van vroeger thuis kan ik me wel herinneren dat de fokveedagen voor mensen veel spanning meebracht. Koeien poetsen tot ze glimmen van oor tot oor. En natuurlijk is het zo dat op dit soort bijeenkomsten heel veel informatie uitgewisseld wordt. Mensen leren ook veel van elkaar.'

Heeft de reorganisatie van afgelopen jaar binnen ASG geen invloed op de kennisontwikkeling?

'De reorganisatie betrof de gebieden waarin de omzet sterk gedaald was. Dit was bij fokkerij en genetica niet het geval, integendeel zelfs. Bij diervoeding is wel veel veranderd, maar daar neemt de belangstelling voor onderzoek, onder andere door de relatie met diergezondheid, weer toe. Uiteindelijk bepaalt de markt of we onderzoek kunnen blijven doen.'

Christel van Raay